

Чемпіон світу
Валерій КОПИЛ

Валерій КОПИЛ: «Нас називають шаховими композиторами»

Олександр ДАНИЛЕЦЬ

24 вересня

Наприкінці серпня в Італії відбулася 35-та світова першість з розв'язування шахових композицій. Збірна України, яку представляли троє полтавців, виборола у цих змаганнях звання чемпіонів світу з блискавичного складання двоходових задач. З лідером команди Валерієм Копилом спілкувався наш кореспондент.

— **Валерію Володимировичу, що це за спорт — розв'язування шахових композицій?**

— Його можна порівняти з розв'язуванням кросвордів. Але замість них вирішуємо шахові задачі різного ступеня складності. Хто швидше розв'язав, той і переміг.

— **Нам можуть зауважити, що це нудно — грати в шахи без суперника і шахової дошки.**

— Не згоден з вами. Іноді їдеш у поїзді, дивишся — чоловік розгорнув книжку і споглядає одну сторінку дві години. Що це за книжка така? Вона містить складні шахові діаграми. Людина намагається їх розв'язати, і не може. Це заняття інтелектуалів.

— **Як зазвичай проходять змагання найвищого рівня?**

— Їх учасники сидять за окремими столами, ізолювано. Щоб ніхто не підглянув до суперника. Заборонено користуватися мобільними телефонами і будь-якою іншою технікою. Всім дається однакове завдання. І ви над ним працюєте на швидкість. Як правило, завдань три. Проте мало кому вдається впоратися з усіма. Адже шахові композиції дуже непрості. На жаль, нагороду чемпіонів світу та призерам вручають суто символічну. Приміром, коли 1998 року я виборов друге місце і срібну медаль в індивідуальному заліку на чемпіонаті світу в Санкт-Петербурзі, то отримав приз — п'ятилітрову діжечку пива.

Тренер потрібен і практику, й теоретику

— **Що завадило вам на тому турнірі стати переможцем? Адже ви були за крок від тріумфу?**

— Справді, я тільки на хвилину відстав від свого основного суперника. І ця хвилинка все вирішила. Переміг москвич Георгій Євсєєв, який став чотириразовим чемпіоном світу.

— **Відомо, що той чемпіонат був наймасовішим за кількістю учасників.**

— Так, тоді була зафіксована рекордна їх кількість — з 37 країн. Багато людей приїхало просто щоб поспілкуватися. Бо заочно ми всі знали одне одного, а тут трапилася така нагода. Чимало шахових «композиторів» прибули з країн СНД.

— **Чи є у вас тренер? Адже всю потрібну інформацію можна знайти у спеціальній літературі.**

— Тренери нам потрібні. Вони надсилають електронною поштою готові задачі, які слід розв'язувати. До нинішньої світової першості мене готував Михайло Марандюк з Новоселиці Чернівецької області. Він — тренер національної збірної України з розв'язування шахових композицій, чемпіон світу із складання шахових задач. Щиро вдячний я і своїм наставникам, полтавцю Олександрові Дмитренку та професорові Київського інженерно-будівельного інституту Євгенові Рейцену.

— Щоб займатися таким видом спорту, треба мати неабиякі знання з математики і логіки.

— Так, серед нас багато людей, які займаються математикою. Наприклад, член збірної з розв'язування шахових композицій, полтавець Володимир Погорелов тривалий час викладав у школі. Його вихованці перемагали у всеукраїнських олімпіадах, а також змаганнях комп'ютерних програмістів.

Полтава — шахова столиця України?

— У березні цього року команда нашої області виборола звання чемпіона України. У квітні четверо наших земляків перемогли на чемпіонаті Європи у Польщі. Таке враження, що Полтава — шахова столиця України...

— Вона має для цього всі підстави. Бо й на чемпіонаті світу в Італії наше місто представлене відразу трьома шахістами. Разом зі мною сюди приїхали гросмейстери Олексій Соловчук, Володимир Погорелов та Василь Дячук, який виступав в індивідуальному заліку. Участь у чемпіонаті фінансувало Міністерство освіти і науки, молоді та спорту. Раніше, поки ми не стали чемпіонами Європи, доводилося все робити власним коштом.

— Що вас стимулює до таких поїздок?

— Цікавість. Кожна людина хоче самореалізуватися, досягти у чомусь найвищих результатів. Є ж змагання на кшталт хто далі кине мобільний телефон. Навіть такі чемпіонати проводяться. А для мене шахи — наче наркотик. Якщо доводиться стояти десь у черзі, дістаю газету або книжку з шаховими задачами і заглиблююся в гру. Час минає непомітно і користь очевидна — мозок працює.

Олександр ДАНИЛЕЦЬ,
«Урядовий кур'єр»

ДОСЬЄ «УК»

Валерій КОПИЛ. Народився 12 вересня 1957 року в с. Рождественка Приморського краю (Російська Федерація). **Закінчив** Київський державний політехнічний інститут, Національну юридичну академію і **Полтавський університет споживчої кооперації**. Чемпіон Європи, срібний призер чемпіонату світу з розв'язування шахових композицій (Санкт-Петербург, 1998 р.). Майстер спорту міжнародного класу, гросмейстер України.